

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3408081

Datum
22 april 2025

Contactpersoon
S.P. Smits

Team Ontwikkeling Leefomgeving

Onderwerp
Motie Vreemd Fietzers in het Alphense Stadshart

Geachte leden van de raad,

Middels deze brief informeert het college u graag over de uitwerking van de omarmde motie 'Fietzers in het Alphense Stadshart' van 21 september 2023.

Motie Vreemd Fietzers in het Alphense Stadshart

In de motie Vreemd 'Fietzers in het Alphense Stadshart' is gevraagd een fietsscan uit te voeren voor het centrum van Alphen aan den Rijn, met als doel het in kaart brengen van verbeterpunten om het centrum aantrekkelijk te maken voor de fietser. Naast het organiseren van een participatiemoment met stakeholders, is tevens gevraagd om specifieke aandacht te besteden aan de situaties op de Julianastraat, Raadhuisstraat en Van Mandersloostraat.

Doordat de rijdende fietser (het fietsnetwerk) en de geparkeerde fiets (de fietsparkeervoorzieningen) nauw met elkaar zijn verbonden is besloten om de motie in samenhang met de Fietsparkeerstrategie op te pakken.

Programma Fietshart – Fietsparkeerstrategie

Vanuit het Programma Fietshart is in september 2024 gestart met de Fietsparkeerstrategie voor het centrum en stationsomgeving van Alphen aan den Rijn. Zo zijn de parkeercapaciteit en de bezettingsgraad van fietsvoorzieningen in en rondom het centrum geïnventariseerd en is er op zes toegangsstraten fietstellingen uitgevoerd.

Daarnaast hebben we een participatieavond georganiseerd, waar onder meer Vereniging Ondernemers Centrum (VOC), Stichting Centrummanagement, Vereniging Ondernemers Alphen (VOA), de Fietzersbond, Alphen Marketing, PReT, VVN en de Bonifatiuschool voor zijn uitgenodigd. Ook is de Jongerenadviesraad van gemeente Alphen aan den Rijn betrokken. In dezelfde periode zijn

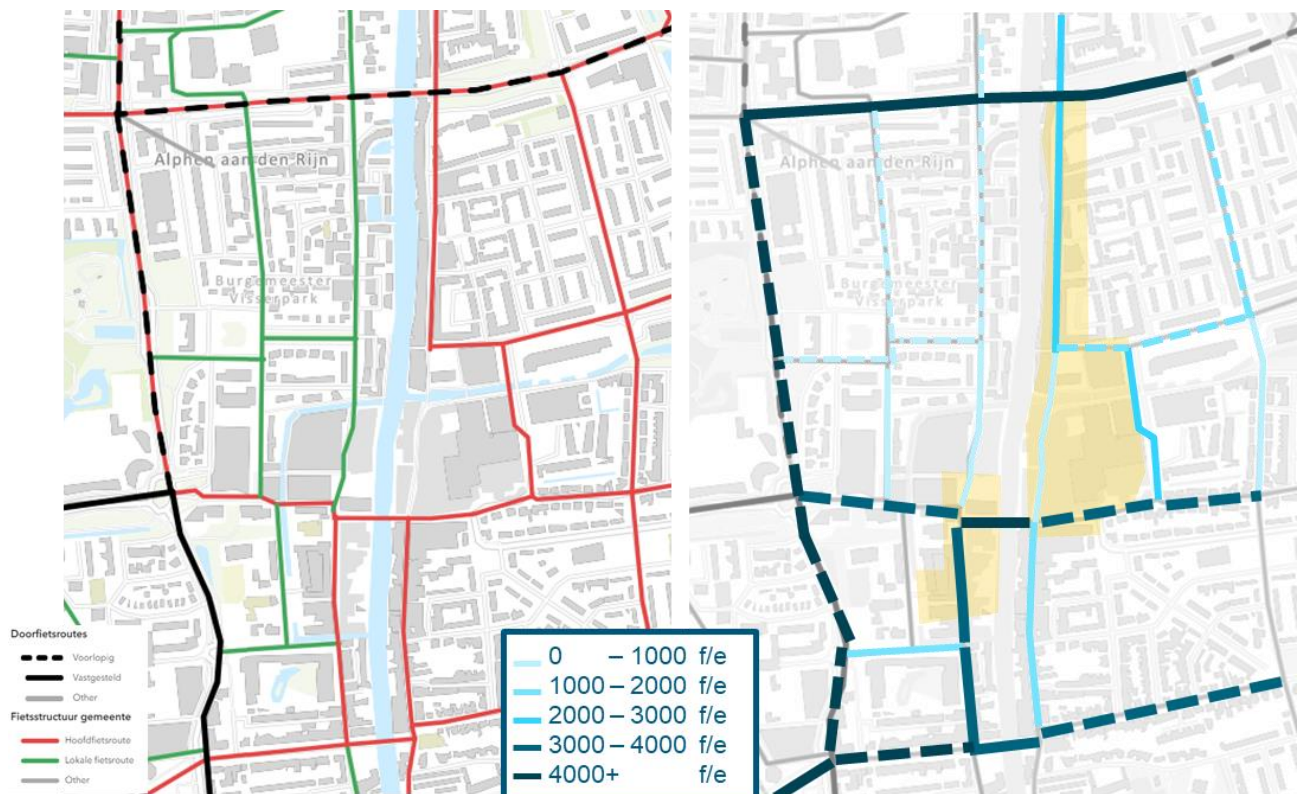
er vanuit Programma Gezond Stadshart ook diverse werksessies georganiseerd, waaronder de bijeenkomst op 10 april jl. Om te zorgen dat betrokkenen niet overvraagd werden hebben we de samenwerking opgezocht en relevante input gebundeld.

Tijdens de participatieavond is gesproken over de resultaten van de fiets(parkeer)tellingen en de opgave die er ligt om het centrum van Alphen aan den Rijn goed bereikbaar te maken voor de fietser. Hierbij zijn wensbeelden voor de openbare ruimte en het fietsparkeren uitgesproken en knelpunten benoemd. Zo is door de partijen aangegeven dat het belangrijk is om in het centrum dichtbij de voorzieningen/winkels te kunnen fietsparkeren, m.u.v. enkele drukke straten.

Fietstellingen

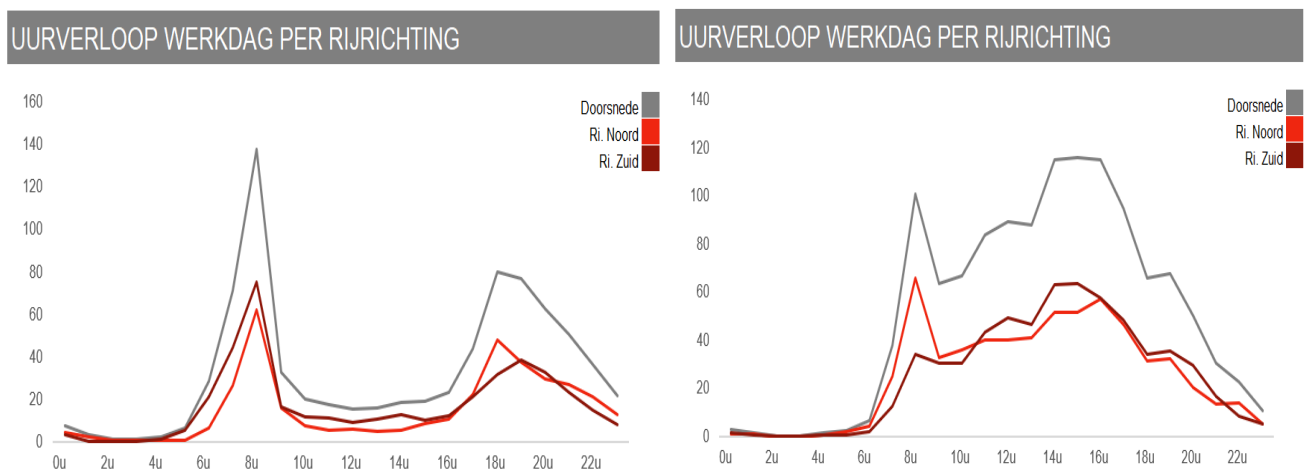
In 2022 en 2024 zijn fietstellingen gedaan in Alphen aan den Rijn met als doel een beter beeld te krijgen van het gebruik van het fietsnetwerk. Kijkend naar de fietsstromen (fietstellingen) en het hoofdfietsnetwerk kunnen we opmaken dat deze grotendeels overeenkomen.

Uit onderstaande kaarten is duidelijk op te maken dat de Julianalaan één van de drie belangrijkste aanrijroutes naar het centrum is. De andere zijn de Castellumstraat en de Van Boetzelaerstraat, met ieder tussen de 3.000 en 4.000 fietsers per etmaal. De doorgetrokken lijnen zijn tellingen uit 2024; de onderbroken lijnen zijn inschattingen op basis van het verkeersmodel en oudere tellingen. Tezamen geven deze een beeld van het gebruik van het fietsnetwerk in Alphen aan den Rijn.

Afbeelding 1: Links: Fietsnetwerk Alphen aan den Rijn (Programma Fietshart) / Rechts: Fietsstromen (fietsstellingen 2022/2024)

In de Van Mandersloostraat is op dit moment een fietsverbod tussen 09.00 en 18.00 uur. Uit de fietstellingen blijkt dat het verbod daar goed wordt nageleefd, zeker als de Van Mandersloostraat wordt vergeleken met de Raadhuisstraat, die zuidelijker ligt en geen fietsverbod kent.

Afbeelding 1: Telpunt Van Mandersloostraat / Rechts: Telpunt Raadhuisstraat.

Resultaten

De fietstellingen en de participatieavond hebben geresulteerd in de volgende conclusies/ resultaten:

De belangrijkste piekmomenten zijn de zaterdagmiddag (rondom winkels) en vrijdag- en zaterdagavond (vooral rondom Julianastraat). Op het station zijn dit juist de werkdagen. Op de piekmomenten wordt zowel het fietsnetwerk als fietsparkeervoorzieningen goed benut. Op deze momenten hebben fietsers regelmatig moeite om een parkeerplek te vinden omdat er meer fietsen geparkeerd zijn dan dat er voorzieningen zijn (bezetting is hoger dan 100%).

In de huidige situatie zijn er dus al knelpunten. Maar met de verwachte groei in fietsers tot 2040 (tussen de 15% en 47%, afhankelijk van het deelgebied en type bestemmingen) worden bestaande fietsverbindingen drukker en neemt het tekort aan fietsparkeerplekken toe tot ca. 1300 fietsparkeerplekken in 2040. Ook de kwaliteit van de voorzieningen is niet optimaal; er zijn te weinig goede routes om veilig te fietsen en de stallingen zijn niet hoogwaardig/veilig genoeg, denk hierbij aan buitenmodelfietsen (kratfietsen, bakfietsen maar ook driewielers voor mindervaliden) en elektrische fietsen (duur, hoog diefstalrisico). Deze factoren kunnen mensen ervan weerhouden om (met de fiets) naar het centrum van Alphen aan den Rijn te komen; de fietsambities kunnen dan mogelijk niet worden waargemaakt.

Specifieke knelpuntlocaties zijn:

- Pieter Doelmanstraat / Van Boetzelaerstraat/ Castellumstraat: dit is drukke straat waar veel functies samenkomen (hoofd fietsroute, busroutes, fietsparkeren, winkelen); hier zijn te weinig fietsparkeerplekken wat voor een rommelig straatbeeld zorgt.
- De combinatie van druk fietsverkeer, (te) veel geparkeerde fietsen in de Julianastraat en een krap staatprofiel zorgt voor overlast voor voetgangers; geparkeerde fietsen vormen regelmatig obstakels voor voetgangers.
- In de Raadhuisstraat valt het aantal geparkeerde fietsen mee, maar op sommige plekken is het rommelig omdat de straat krap is.
- Bij de toegangen tot de Aarhof staan meer fietsen geparkeerd dan er voorzieningen zijn.
- Toegang tot de fietsenstallingen is niet altijd duidelijk, hier ligt kans om vanaf de aanrijroutes de stallingen beter vindbaar te maken, hiermee samenhangend:
 - In stalling Castellum is ook op piekmomenten nog veel ruimte
 - Zowel bij de stalling Castellum als bij de stalling Aarhof zijn de achterdoorgangen (doorloop vanuit de fietsingang naar winkelcentrum/plein) niet altijd geopend; de bezoeker moet hierdoor omlopen.
- Station: rommelig en te weinig capaciteit op piekmomenten. De bestaande fietsvoorzieningen (met name Fietsappel) worden niet allemaal optimaal gebruikt.

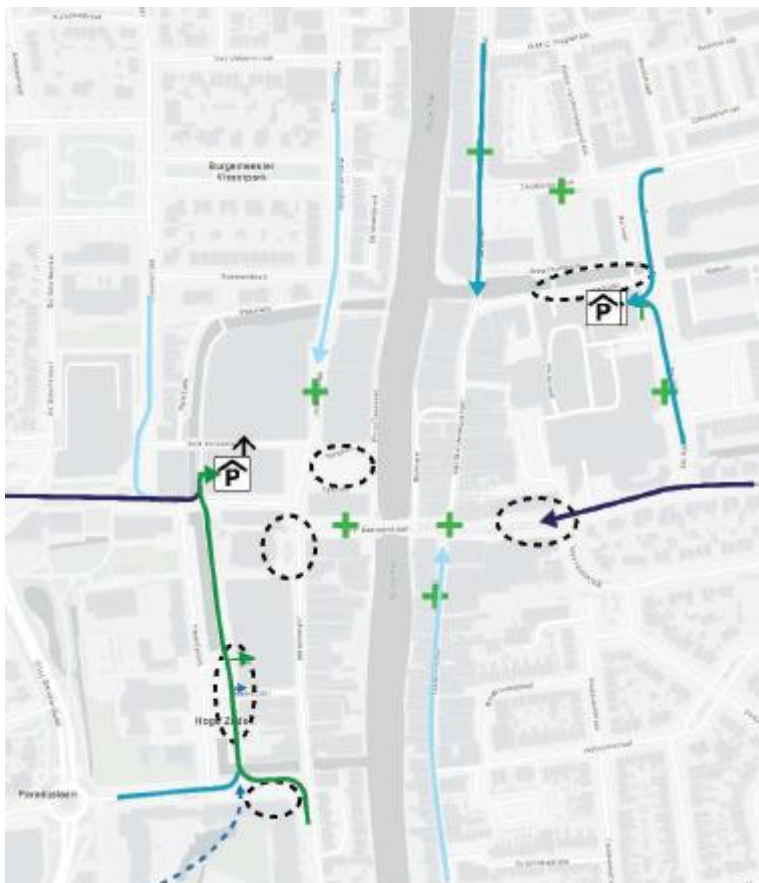
Plan van aanpak

Uit het overzicht met de knelpunten blijkt dat er op een aantal straten door het centrum van Alphen aan den Rijn sprake is van een (toenemend) conflict tussen voetgangers en fietsers. Daarnaast zorgen de geparkeerde fietsen vaak voor overlast c.q. voor een nog beperkter beschikbare ruimte. Met de hieronder voorgestelde maatregelen, voortkomend uit de motie en de Fietsparkeerstrategie, wordt het grootste conflict tussen voetganger en rijdende fiets opgelost én wordt beoogd de binnenstad toegankelijker en gastvrijer te maken door het fietsparkeren beter te organiseren.

Mogelijke maatregelen

Dit leidt tot een samenhangend pakket aan maatregelen in de gehele binnenstad van Alphen aan den Rijn. In het kaartbeeld op de volgende pagina staan de belangrijkste aanrijroutes (pijlen) aangegeven; evenals de gewijzigde fietsroute Julianastraat → Paradijsstraat. De cirkels met onderbroken lijnen zijn de locaties waar substantiële extra inzet benodigd is rond fietsparkeren. Na de afbeelding staan deze maatregelen nader beschreven.

In het kaartbeeld ziet u ook groene plusjes staan; dit zijn locaties waar de capaciteit beperkt uitgebreid dient te worden om aan de fietsparkeerbehoefte te voldoen.

Aanpassingen Julianastraat/Paradijslaan

Het college is voornemens om de Julianastraat uit het fietsnetwerk te halen en de (bestaande) fietsers via de Paradijslaan te leiden. Hiermee wordt de Julianastraat aantrekkelijker voor voetgangers en als verblijfsgebied. Voorgesteld wordt om, net zoals bij de Mandersloostraat, een tijdsgebonden fietsverbod op de Julianastraat in te stellen met als extra 'tijdssloten' de uitgaansavonden.

De Julianastraat is een populaire fietsroute, er zal dus een alternatieve route voor de fietser geboden moeten worden. Om het fietsen aantrekkelijk te houden zal de fietser 'natuurlijk omgeleid' moeten worden. Dit kan via de Paradijslaan; maar dan zijn enkele aanpassingen wel randvoorwaardelijk. O.a. aanpassing van toegang supermarktlocatie (Hoogvliet) en het autoparkeren zijn hierbij punten van aandacht.

Eventuele ontwikkelingen rondom een nieuwe doorgang van/naar het station kunnen op deze aanpassingen aan gaan sluiten en helpen bij het 'natuurlijk omleiden' van de fietser.

Behouden tijdsgebonden fietsverbod Mandersloostraat

Uit de tellingen blijkt dat de fietsers het fietsverbod op de Mandersloostraat zeer goed respecteren. We zien geen aanleiding om dit aan te passen.

Vindbaarheid en gebruik bestaande inpandige stallingen verbeteren

Uit de analyse blijkt dat de bestaande stallingen nog niet op alle momenten goed gevonden wordt. De fietsenstalling Aarhof heeft doordeweeks capaciteit, maar ook dan staan er fietsen op straat (op zaterdagen is deze stalling volledig bezet). De fietsenstalling aan de Castellumstraat is onderbezet; terwijl er op straat veel fietsen staan. Daarom is het van belang om de vindbaarheid van deze stallingen te promoten, o.a. door betere vindbaarheid en informatieverlening aan bezoekers.

Uitbreiden fietsparkeren op straat.

Op enkele locaties kunnen klemmen of nietjes worden toegevoegd bijgeplaatst in het verlengde van de bestaande voorzieningen (o.a. Thorbeckeplein, Hoflaan (ten zuiden van Julianastraat)). Voor de Raadhuisstraat gaat het om fietsvakken, omdat er geen ruimte is voor andere voorzieningen en omdat alleen kortparkeren daar gewenst is.

Realiseren nieuwe stallingen bij Van Boetzelaerstraat en Paradijslaan

Rond de Boetzelaerstraat is structureel te weinig capaciteit voor fietsparkeren; de verwachte groei kan hier (ook) niet worden opgevangen. Hier is een nieuwe fietsenstalling benodigd.

Met een fiets(parkeer)verbod op de Julianastraat is extra capaciteit in de directe nabijheid nodig; daarom wordt een nieuwe, grotere, fietsenstalling ter hoogte van de Paradijslaan voorgesteld.

Realiseren pop-up stallingen

Uit de tellingen blijkt dat er in Alphen aan den Rijn met name in de weekenden een zeer grote vraag is naar fietsparkeerplekken, door de week veel minder. Voor winkelgebieden ligt het piekmoment met name op zaterdagmiddag; voor horeca-locaties op vrijdag- en zaterdagavond. Om piekbelastingen op te vangen kunnen pop-upstallingen worden gerealiseerd. Dit zijn tijdelijke, flexibele voorzieningen (enkele uren of dagen) die vraagafhankelijk ingezet kunnen worden. We zien hiervoor veel innovatieve manieren, zoals het toepassen van lichtprojectie en LED-strips.

Voorbeeld: Lichtprojectie van Bikenine

Het voordeel hiervan is dat op andere momenten van de week de openbare ruimte gebruikt kan worden voor andere doeleinden. Hiervoor hebben we drie locaties op het oog:

- Aarkade, zaterdagmiddag (vanwege te volle bewaakte stalling);
- Rijnplein, zaterdagmiddag;
- Noordzijde Julianastraat / Paradijslaan, vrijdagavond, zaterdag (zowel functie voor horeca als winkelgebied).

Zaaknummer
3408081

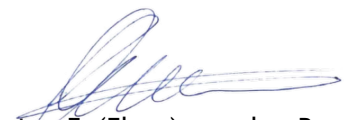
Datum
22 april 2025

Blad
7 van 7

De resultaten en verbeterpunten voor zowel het fietsnetwerk en fietsparkeervoorzieningen worden opgenomen in de fietsknelpuntenkaart van het Programma Fietshart en meegegeven aan de projecten binnen het Programma Gezond Stadshart en de reconstructie/ ontwikkelingen van het centrumgebied om verder te verkennen en uit te werken.

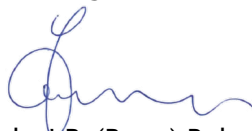
Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de wnd. secretaris,

drs. F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel